

“İŞ YERİNDE ŞİDDET VE TACİZ ALGILARI VE DENEYİMLERİ ARAŞTIRMA RAPORU” SONUÇLARI AÇIKLANDI

Özyeğin Üniversitesi ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) iş birliğinde 3.007 kişinin katılımı ile gerçekleştirilen “İş Yerinde Şiddet ve Taciz Algıları ve Deneyimleri” araştırmasının sonuçlarına göre, Türkiye’deki çalışanların yüzde 75’inden fazlası kariyerleri boyunca en az bir kez iş yerinde şiddete maruz kalıyor

Türkiye’de bir ilk niteliğinde olan “Kadın ve Erkeklerin İş Yerinde Şiddet ve Tacize İlişkin Algı ve Deneyimleri” araştırmasının bulguları ve sosyal diyalog anlayışıyla geliştirilen uygulama önerileri, “İş Yerinde Şiddet ve Taciz Araştırması Tanıtım Konferansı”nda açıklandı. Özyeğin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Barış TAN, TC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdür Yardımcısı Suat DEDE, İsveç Ankara Büyükelçisi Malena MARD ve ILO Türkiye Ofisi Direktörü Yasser HASSAN’ın katılımıyla 16 Ekim 2024 tarihinde Swissotel’de gerçekleştirilen konferansta, araştırmanın çarpıcı sonuçlarına dikkat çekildi.

Özyeğin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Barış TAN, “Topluma hizmet için çözüm odaklı ve katma değeri yüksek bilgi yaratmak, paylaşmak ve uygulamak misyonuyla birçok farklı projeye imza atıyoruz. Global problemlere yenilikçi çözümler sunmayı, toplumun yaşam kalitesini artırmayı ve sürdürülebilir bir dünyaya katkıda bulunmayı hedefleyen bir üniversiteyiz. Bu çalışma ile de araştırma üniversitesi misyonumuzun bir yansıması olarak harekete geçtik ve iş dünyasına ışık tutacak sonuçlara ulaştık. Değerli partnerimiz ILO ile gerçekleştirdiğimiz bu çalışma ile şiddetin her türüsüne karşı bir kurum olarak bilimsel, sosyal ve ekonomik anlamda global etki yaratmayı hedefliyoruz” dedi.

Araştırmanın yürütücüsü Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. H. Canan SÜMER de araştırma hakkında öne çıkan bulgulara dikkat çekti: “Özyeğin Üniversitesi ve ILO Türkiye ortaklığı ile gerçekleştirdiğimiz bu çalışmada amacımız; disiplinlerüstü bir yaklaşımla, iş yerinde şiddetin anatomisini İstanbul ili özelinde ortaya koymaktır. Araştırma kapsamında, temsili bir örneklemeden toplanan verilere dayanarak; iş yerinde ekonomik şiddet, ayrımcılık, psikolojik şiddet, fiziksel şiddet ve cinsel şiddet olmak üzere beş ayrı şiddet türünün yaygınlığı, çalışanların bu şiddet

türlerine yönelik farkındalığı ve bu farkındalığı etkileyen faktörler, çalışanların kullandıkları başa çıkma stratejileri ve aldıkları desteklerin kaynakları incelendi. Çalışmada ayrıca, şiddetin faillerinin ve şiddete maruz kalan kişilerin özelliklerine yönelik bilgiler toplandı.

Araştırma raporunda, bulgularının yanı sıra, şiddetin önlenmesinde temel sorumluluk sahibi olan iş verenlere, politika yapıcılara, işçi ve işveren örgütlerine yönelik önerilere de yer verildi. Bu çalışmanın ve raporda sunulan bilgilerin, şiddetin olmadığı, insana daha yakışır bir dünyaya yönelik çabalara katkı sağlamasını umut ediyoruz.”

ILO Türkiye Ofisi Direktörü Yasser HASSAN, işyerinde şiddet ve tacizle mücadelede kanıta dayalı verilerin ve sosyal diyalogun önemini vurguladı: “İş yerinde şiddet ve tacizle mücadele etmek için, hükümetlerin, işçi ve işveren örgütlerinin yer aldığı sosyal diyalog yaklaşımıyla politikaların geliştirilmesi önemlidir. Bu süreçteki en kritik ihtiyaç, etkili politikalar geliştirmeye yönelik kanıta dayalı verilerdir. Bu bağlamda, kadın ve erkeklerin farklı sektörlerdeki deneyimlerini bir araya getiren Türkiye'nin ilk kapsamlı araştırma raporunda sunulan veriler, bu politikaların şekillendirilmesi için son derece değerli ve önemlidir. Araştırmada yer alan bu politika önerilerinin, iş yerinde şiddet ve tacizle mücadelede politika yapıcılara, işçi ve işveren örgütlerine ve özel sektöre rehberlik etmesini; nihayetinde ulusal politikalar ve eşitliğe yönelik kültürel dönüşümlere temel oluşturmasını ümit ediyorum.”

Araştırma Kapsamında 3000'i Aşkın Kişiyle Yüz Yüze Görüldü

Özyeğin Üniversitesi ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) iş birliğiyle yürütülen bu çalışmada, iş yerinde şiddet ve tacizin beş türünün yaygınlığı İstanbul ili bağlamında araştırıldı. Odaklanılan şiddet türleri; psikolojik şiddet, ayrımcılık, ekonomik şiddet, fiziksel şiddet ve cinsel şiddet oldu. Araştırma, Mayıs-Temmuz 2024 tarihleri arasında İstanbul'da yaşayan 3.007 hane halkı ile yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak yapıldı. Araştırmanın temel amaçları arasında, beş şiddet türünün farklı demografik gruplar arasındaki yaygınlığı, çalışanların şiddete yönelik farkındalık düzeyi ve şiddet karşısında kullanılan baş etme yöntemleri hakkında genel bir durum tespiti yapmak yer alıyor.

Temel bulgular

Araştırmadan elde edilen temel bulgular, iş yerinde şiddet ve tacizin çeşitli iş kollarında hem kadınları hem de erkekleri etkileyen yaygın bir sorun olduğunu gösteriyor. Önemli bazı temel bulgular şöyle:

- Katılımcıların yüzde 75'inden fazlası kariyerleri boyunca en az bir iş yeri şiddet türüne maruz kaldıklarını bildirdi.

- Tüm şiddet türleri için algılanan ve gerçekleşen şiddet arasında önemli bir uçurum bulunuyor. Bu bulgu iş yerinde şiddete yönelik genel bir farkındalık eksikliğine işaret ediyor.
- Katılımcıların yaklaşık yüzde 60'ı, kariyerleri boyunca ekonomik şiddete maruz kaldığını bildirdi. Özel sektördeki katılımcılar, kamu sektöründekilere kıyasla önemli ölçüde daha yüksek düzeyde (neredeyse iki katı) ekonomik şiddete maruz kaldıklarını belirtiyor.
- Psikolojik şiddet oldukça yaygın ve cinsiyete bağımsız olarak tüm çalışanların neredeyse yarısı buna maruz kalıyor. Yönetici pozisyonundaki kadınlar, yönetici pozisyonundaki erkeklere ve yönetici pozisyonunda olmayan kadınlara kıyasla daha sık psikolojik şiddete maruz kalıyor.
- Cinsel şiddet orantısız bir şekilde kadınları etkiliyor: Her dört kadından biri iş hayatları boyunca en az bir kez cinsel şiddete uğruyor. Kadınlar için cinsel şiddetin yaygınlığı erkeklere göre iki katından fazla.
- Katılımcıların üçte biri iş yerinde fiziksel şiddetin bir formuna maruz kaldığını bildirdi. Erkekler fiziksel şiddete daha sık maruz kalıyor.
- Her beş katılımcıdan birinin ayrımcılığın hedefi olduğu görüldü. Cinsiyete dayalı ve kıyafet ve/veya görünüşe dayalı ayrımcılıklar kadınlar tarafından daha yaygın olarak bildirilirken; erkekler etnik köken ve dine dayalı ayrımcılık vakalarını daha yüksek oranda bildirdi.
- Şiddet münferit bir olay değil. Şiddetin bir türünü yaşayanların diğerlerini de yaşama olasılığı yüksek. Katılımcıların yarısından fazlasının iki veya daha fazla şiddet türüne maruz kalması, şiddetin ne kadar yaygın ve ciddi bir olgu olduğunu ortaya koyuyor.
- Düşük eğitim seviyesinde olan çalışanlar psikolojik, ekonomik ve fiziksel şiddete daha fazla maruz kalırken; yüksek eğitim seviyesinde olan çalışanların cinsel şiddete daha fazla maruz kaldıkları tespit edildi.
- İş yerinde şiddetin çalışanların iş doyumunu, işe bağlılığı ve genel iyi olma hali üzerinde olumsuz bir etkisi var.
- İşinden ayrılan katılımcıların üçte biri, ekonomik şiddeti temel bir işten ayrılma nedeni olarak gösterdi.
- Katılımcıların neredeyse yüzde 90'ı, kurumlarının iş yerinde şiddet konusunda yeterli bilgilendirme yapmadığını bildirdi; ki bu destek ve farkındalık artırma çabalarının eksikliğini gösteriyor.

- Şiddete tanık olanların büyük ölçüde sessiz ve pasif kalmayı tercih ettikleri görüldü. Bu da, şiddete maruz kalanların, onlar için kritik önem taşıyan destekten yoksun kalabildiklerini gösteriyor.
- Sendika üyeliği, başta cinsel şiddet ve ayrımcılık olmak üzere iş yeri şiddetine karşı çalışanlara bir koruma sağlıyor.

Özyeğin Üniversitesi Hakkında

Yaşamla iç içe, yenilikçi, yaratıcı ve girişimci bir araştırma üniversitesi olan ve girişimci bir öğrenim merkezi olarak topluma hizmet vermek amacıyla Hüsnü M. Özyeğin Vakfı tarafından 2007'de kurulan Özyeğin Üniversitesi; yükselen mesleklerde derinlemesine bilgi sahibi, yabancı dile hâkim, iletişim ve bilgi teknolojileri kullanımında yetkin, uygulama becerisi olan, girişimci, çevresinde ve çalışacağı kurumlarda fark yaratacak bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Başarılı öğrencilerin, şartları ne olursa olsun kaliteli eğitime ulaşabilmeleri gerektiğine inanan Özyeğin Üniversitesi, Çekmeköy'deki kampüsünde 7 fakülte, 3 enstitü ve 1 yüksekokulu ile 25 lisans, 36 yüksek lisans ve 10 doktora programıyla eğitim vermektedir. Birleşmiş Milletler'in "Sürdürülebilirlik Kalkınma Hedefleri" doğrultusunda yaptığı etkisi yüksek ve fark yaratan sürdürülebilirlik odaklı çalışmaları ile, Times Higher Education (THE) Impact Sıralaması'nda dünya genelinde altı (6) yıldır üst üste Türkiye'deki vakıf üniversiteleri arasında ilk sırada yer alan Özyeğin Üniversitesi, 2024 THE Asya Üniversiteleri ve Genç Üniversiteler Sıralamaları'nda ise Türkiye'deki en iyi beş vakıf üniversitesinden biri olmuştur. Özyeğin Üniversitesi, THE Genç Üniversiteler Sıralaması'nda, son 20 yılda kurulan vakıf üniversiteleri arasında dünyada ikinci sırada yer almaktadır.

ILO Hakkında

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Birleşmiş Milletler'in çalışma yaşamındaki uzman kuruluşudur. ILO uluslararası çalışma standartlarını belirlemekte, çalışma yaşamında hakları gözetmekte, insana yakışır iş fırsatlarını özendirilmekte, sosyal korumayı ve çalışma yaşamındaki meselelerle ilgili diyalogu güçlendirmektedir. ILO'nun birincil hedefi, kadınlara ve erkeklere, özgürlük, eşitlik, güvenlik ve saygınlık koşullarında insana yakışır ve üretken işler bulma fırsatları sağlanmasıdır.

ILO Türkiye Ofisi ise, ILO'nun söz konusu temel önceliklerinin, çalışma standartlarının, ilgi alanlarının ve politikalarının gözetildiği, deneyimlerinin yaygınlaştırıldığı koşullarda hükümetle, işçi ve işveren kuruluşlarıyla aktif ilişki içinde yer alarak; Uluslararası Çalışma Standartları'nı Türkiye'de yerleştirmek için çalışmakta, herkes için insana yakışır iş fırsatlarını yaygınlaştırmaya yönelik teknik iş birliği programları ve projeleri geliştirmekte, uygulamakta ve izlemektedir.